

Sygn. akt I CSK 4339/22

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Załucki

w sprawie z powództwa Bank spółki akcyjnej w W.
przeciwko B. N. i D. N.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym 7 lutego 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 13 grudnia 2021 r., sygn. akt I ACa 212/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwany Bank S.A. z siedzibą w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 13 grudnia 2021 r., którym oddalono jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z 7 grudnia 2020 r., wydanego w sprawie z powództwa B.N. i D.N. o zapłatę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Pozwany uzasadnia wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania potrzebą dokonania wykładni art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zakresie dopuszczalności zastąpienia

postanowień umowy uznanych za niedozwolone przepisem dyspozytywnym, tj. art. 41 Prawa wekslowego; art. 69 ust. 1 i 2 k.c. Prawa bankowego w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c., w zakresie w jakim stanowią podstawę uznania, iż zapisy umowy kredytu dotyczące indeksacji kwoty kredytu do waluty obcej stanowią świadczenie główne oraz art. 69 ust. 2 pkt 4a w zw. z art. 69 ust. 3 i w zw. z art. 75b Prawa bankowego oraz w zw. z art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw w zakresie, w jakim stanowią podstawę do uznania, że wraz z wejściem w życie powyższej nowelizacji Prawa bankowego ustała - *ex lege* - abuzywność postanowień umów kredytów indeksowanych, regulujących przeliczenia międzywalutowe.

Sąd Najwyższy wyjaśniał już wielokrotnie, że powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia SN z 20 stycznia 2022 r., I CSK 790/22; z 30 listopada 2021 r., IV CSK 104/21; z 17 czerwca 2021 r., V CSK 21/21).

Wskazane kwestie zostały już rozstrzygnięte w orzecznictwie TSUE i Sądu Najwyższego. W wyroku z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, TSUE podkreślił że art. 6 i 7 dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie temu, by sąd odsyłający usunął jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku poprzez zmianę jego istoty. Pogląd ten TSUE powtórzył w wyroku wydanym w połączonych sprawach C-80/21 – C-82/21, wskazując że artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym sąd krajowy może stwierdzić nieuczciwy charakter nie całości warunku umowy

zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, lecz jedynie elementów tego warunku, które nadają mu nieuczciwy charakter, w związku z czym warunek ten pozostaje, po usunięciu takich elementów, częściowo skuteczny, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku, który ma wpływ na jego istotę, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego. W obu tych judykatach TSUE jednoznacznie opowiedział się przeciwko możliwości zastąpienia usuniętego niedozwolonego postanowienia umownego treścią przepisu dyspozytywnego.

Z kolei ocena, czy klauzula umowna stanowi świadczenie główne należy do elementów stanu faktycznego ustalanego w drodze wykładni konkretnej, badanej w danej sprawie umowy. Dokonanie wykładni art. 69 Prawa bankowego w zw. z art. 65 k.c. nie przyczyniłoby się zatem do ujednolicenia rozstrzygnięć zapadających w tego typu sprawach, bowiem ich niejednolitość wynika z różnorodności stanów faktycznych (ściślej poszczególnych sformułowań umownych). Co więcej, jeżeli sąd rozpoznający sprawę ustali w drodze wykładni, że badane postanowienie umowne ma charakter niejasny, status tego postanowienia jako dotyczącego świadczenia głównego bądź ubocznego przestaje mieć znaczenie prawne. Z perspektywy art. 385¹ k.c. bowiem oba te rodzaje klauzul umownych mogą podlegać badaniu pod kątem abuzywności, jednak w przypadku klauzuli odnoszącej się do świadczenia głównego wymagana jest dodatkowa przesłanka niejasności jego sformułowania.

Natomiast twierdzenie o ustaniu abuzywności klauzul przelicznikowych nie może się ostać, zważywszy że z orzecznictwa SN i TSUE jednoznacznie wynika konieczność oceny postanowień umownych na chwilę zawarcia umowy (zob. np. uchwała 7 sędziów SN z 20 czerwca 2018 roku, III CZP 29/17 oraz wyrok TSUE z 20 września 2017 r., C-186/16, R. P. Andriuc i in. przeciwko Banca Romaneasca SA.).

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

[as]